

РОБОЧИЙ НАРОД

орган української соціал-демократії в Канаді.
Виходить щотижня.
в Вінніпегу, Ман. [Канада], під ч. 144 Higgins Ave.
Редактор і адміністратор Ів. Навізовський.
Передплата вносить \$2.00 на рік, за границю так само

"ROBOTCHYJ NAROD"
(THE WORKING PEOPLE).

THE OFFICIAL ORGAN OF THE
UKRAINIAN SOCIAL DEMOCRATIC FEDERATION.
(Affiliated with the S. D. Party of Canada).
THE ONLY UKRAINIAN SOCIALIST PAPER IN NORTH AMERICA
Published weekly by
THE "ROBOTCHYJ NAROD" ASSOCIATION
at 144 Higgins Ave. Winnipeg, Man.
J. NAWIZOWSKY, EDITOR, AND MANAGER.
Subscription \$2.00 a year.

Address: Адресуйте:
"ROBOTCHYJ NAROD"

Box 3542 (Sta. B.) Winnipeg, Man. Can

Справозданє

з Загальних Зборів Видавничої Спілки Робочого Народу, 28 грудня 1912.

На день 28 грудня були проголошені Збори Видавничої Спілки Робочого Народу. Як краще Збори заповнілись, так ще краще випали. Хоть товаришів шейровців з дальших сторін не було багато, так все таки явилось бодий кількох. В зборах взяли участь також шейровці товариші фермери з Манітоби і Саскчевану.

Мітинг розпочався о 3 год. по полудні Збори отворив президент Спілки т. С. Котеляк і припоручив присутним вибрати предсідателя до переведення Зборів. Вибір впав на т. Лютяка, котрий заняв крісло, сказав коротеньку промову і візав Дирекцію Спілки, щоб ся дала справозданє ві своєї діяльності.

Слово забрав т. Котеляк пояснюючи присутним серед яких обставин знаходилась Дирекція за минулий рік. Провокація, що повстала ще весною найбільш дала відчутись на плечах Спілки. Тільки завдяки некоторим енергійним одиницям, не допущено знищити „Робочий Народ“ і Спілку, що так дуже було напосілось кілька лиць. Тов. Котеляк зазначив при кінці своєї бесіди, що Дирекція працювала що було в її силах, аби рахувати тільки Видавничу Спілку і „Робочий Народ“, що і осягнуто. Описля забрали голос товариші Губіцький і Колісник, даючи загальне справозданє з праці Дирекції, чим присутні були цілковито вдоволені. Ще більше заінтересоване було читати в лиць кожного шейровця, коли редактор і адміністратор т. Навізовський здав фінансове справозданє Спілки за 1912 рік. Такого стану Спілки ніхто з присутніх не сподівався, бо за попередній рік Спілка мала \$5,283.41 приходу, значить, о 2000 більше чим за рік 1911. Декотрі товариші шейровці прямо не давали віри, щоб серед такого некла, яке велось у нас майже пів року, Спілка так сильно піднеслась вгору.

Річне справозданє представляєсь слідує:

Приходи.	
з передплати	\$1,817 22
з оголошень	817 10
з шейрів	1,017 75
з друкарських робіт	481 50
з продажі книжок	208 47
з дрібної продажі чисел „Р.Н.“	200 30
з пресового фонду	89 25
з пошачок	651 82
Разом	\$5,283 41
Розходи.	
робітникам платня	\$2,283 81
мотор, ратн за машину і тайп	700 24
папір	495 94
рент	197 00
почта	346 79
віддано довгу	791 75
видатки орган. і комісове	137 27
дрібні видатки	92 09
електрика	48 69
кліші і складани в чужих друк.	159 40
Разом	\$5,252 98

В касі остає \$30.43

По справозданю вибрано контрольну комісію з слідує: тов. шейровців: Бородин, Крата і Леніна, щоб сі провели всі цілковиті рахунки.

Дальше приступлено до вибору нових директорів. Т. Колісник поставив внесок, щоб змінити точку стат. що до вибору дирекції, іменню, аби дирекція складалась з п'ятих людей і була вибрана тільки на протяз одного року. — По довший дискусії прийнято сей внесок і приступлено до тайного вибору нової дирекції. По обчисленю голосів проголошено нововибраних директорів як слідує: С. Котеляк президент, В. Н. Колісник секре-

тар, М. Голубович касієр, П. Крат і Д. Бородин радні. На случай слабости котрого із директорів, вибрано двох заступників М. Німіловича і Е. Володіна. Дальше вибрано також на рік трох статих контролерів: Е. Голубович, К. Качмарик і С. Басистий.

Товариші шейровці так одушевлялись речом Спілки, що коли згадано про потребу мотора до малої преси сей час і зложили потрібну суму як слідує: М. Німілович \$19, Е. Володін \$10, Н. Ленін \$5, А. Мардін \$4, М. Голубович \$3, К. Качмарик \$2, Е. Голубович \$1, В. Н. К. \$1, А. Вовчук \$1.

Крім сего декотрі товариші не маючи гроша коло себе, обіцяли зложити якусь суму в найкоротіший часі.

Приступлено до кореспонденцій, які напіли на Збори Спілки. По довший дискусії припоручено Дирекції повідписувати всім товаришам, що відносять ся до справ фінансових, щоб заждали ще якийсь час, а справа їхня буде залагоджена як найкорше. Привіт Зборам наспів на час тільки від т. І. Войчука, котрий ось тут наводимо:

„Дорогі Товариші і Делегати!

Через мого щоденне занятя а також задля далекої дороги, не могу явитись на Загальних Зборах Спілки Р. Н. щоб висказати своє бажанє що до розвитку сей часописі, котрою дорожить кожний робітник і робітниця і кожний фермер.

Ви Товариші старайтесь всіма силами поставити „Робочий Народ“ на так твердий ґрунт, щоб не підрили його ні консервативні і ліберальні, ані пошівські сили.

Скільки міг я старавсь і старатись му дальше, щоб „Робочий Народ“ виходив до кожної робітничої та фермерської хати. Доложу всіх сил, щоб кожний робітник і фермер читав „Роб. Народ“.

І нині засилаю 4 долари на передплату для двох товаришів і сподіюсь, що в 1913 р. сотками прибуде нових передплатників з Заходу.

Моєю радою буде се, щоб Видавничу Спілку видала відозви до українських робітників Канади, щоб сі купували шейри, і сим чином побільшити „Робочий Народ“.

Радьте дальше Товариші на добро Спілки, я желаю Вам найкращих успіхів, й остаюсь з партійним привітом,

І. Войчук“.

(Тут зазначую, що напіли ще листи від т. Павчука, Тов. а „Воротоб“ і Ека. Ком. Ф. У. С. Д., але аж в понеділок, коли було вже по Зборах.)

Описля по справозданю Ради Сімох відчитано слідує:

„Ми члени Р. С. Р. Н. зібрані на Загальних Зборах дня 28 грудня 1912 р. по переслуханю поясненя Дирекції та Ради Сімох в справі закупки шейрів в В. С. Товариством ім. Мир. Січинського в сумі \$343.00, висловлюємо подяку Товариству ім. М. С., котре в той час, коли „Роб. Народ“ мав упасти, запобігло сему, не допускаючи, щоб впала та часопись, котра одиноко на цілий світ безперестанно провадила акцію визволю Мир. Січинського і нарешті довершила його. Ми певні, що В. С. Р. Н. і на дальше буде йти плече в плече з Тов. і м. Мир. Січинського в праці визволю робочого люду з наємного рабства і гнету капіталізму так в Америці, як і в старім краю“.

Резолюцію сю прийняли Збори одногласно.

Відтак ухвалено віднести до Ц. З. Ф. У. С. Д., щоб сей уповажив кількох товаришів їхати на організацію. По сім слідувала довша дискусія. Поважк контролюна комісія не вела сконтролювати рахунки в суботу, тому й рішенню закінчити Збори в неділю.

Продовжена зборів зачалась о 3-й год. по полудні. Контрольна Комісія здала справозданє, що всі рахунки знайшли в'яз найбільшій порядку, за що Збори висказали тов. Навізовському повне довіре так за редакванє, як і провадженє цілої адміністрації.

Відтак дискусовано ще над більше важними питаннями, що відносять ся до Видавничої Спілки Робочого Народу і Федерації У. С. Д., уложено плани праці і з великим одушевленєм всі розійшлись домів, обіцяючи стати до нової праці.

Товариші!

Коли Ви бажаєте розвою своєї класі, коли бажаєте щоб „Робочий Народ“ став виходити на 6 або 8 сторінах, так закасайте рукави і ставайте разом з нами до праці. Се справозданє показує Вам що праця Ваша не пропадає і вільне слово буде дальше проголошуватись. „Робочий Народ“ поvoli але підносить ся до гори. Кожний з Вас повинен здобувати „Р.Н.“ все нових і нових передплатників, збирати на пресовий фонд, а сим поможемо йому очиститись цілком з довгів і тоді він піде сміло вперед. Тож до праці Товариші! Піднесете Ви свою рідну часопись „Роб. Народ“, — піднесете себе.

В. Н. Колісник, секретар В. С. Р. Н.

Потреба кооператив.

Люди потребують їсти, пати, вибиратись, потребують мешкати, розвивок та упрямлення життя. Люди стремлять до родного життя, щастя та задоволення. Люди жадають забезпечення своїм дітям.

Для сего усього люди працюють, борються, будують,

розвалюють, шахрують, творять героїські вчинки; для сего в протязі тисячеліть людство будувало та перебувало суспільні відносини: то жили в лісах на деревах, то знова дикунами в печерах гір, то стали чабанами, рільниками і т. п. Розмножились. Сильніші поневолили слабших, стало рабство, потім з рабства панщина. Тепер мудріші неволять дуріших в новітній системі наємного невольничества.

Система сучасного наємного невольничества відзначаєсь тим, що хитра людана з „рахунком в голові“ берє на свою руку задовольти ту чи иньшу потребу людства. Приміром Ракифелер достарчає в наші лампи нафти, Сі-пі-лр знова привозить і відвозить і т. в. Нарід сего потребує а підприємець капіталіст приходить йому з „помочю“. Та за сю поміч жадає собі соленої заплатити.

Капіталіст організує діло. Для діла йому треба средств продукції, машинерії, матеріалу, робітників і не так гроший як кредиту.

Не підприємець для робітників робить гроші. О ні! Робітників робить і собі денну платню, і дохід і зиск своєю панови.

От приміром: один тєля зробити в день 30 пивель (тайзів), що в продажі коштує \$15. З сих гроший підприємець платить робітникам \$3, а \$12 ховає собі до кишені, за те, що „організував діло“. Рибалка на вінніпегському озері зловить в день 300 фунтів риби, що вартує \$21, а дістане від свого „організатора“ лише від долара пів, до трох доларів. Найгірше з обдираних дрібний фермер (від 160 до 480 акрів); сей віддає тим „організаторам“ свою крівавицю прямо за дурно. І так дієсь в кождім підприємстві. За „розум, хист та організацію“ діла, за право користування машинерією дурь люд-хитруни з людий-простаків шкіру без ніякого жалю та совісти.

Сучасна церква, шнола, сучасна простацька мораль працюють над тим, щоб впоїти наємних невольників, щоб без капіталіста підприємця світ завалився ся, і всі агинемо, і темний нарід вірить сему, терпить і гине, терпить і пропадає, іде в неволю без батога!

Але декотрі раби обрахувались вже, зрозуміли, що не капіталіст робить гроші і дає їм, а що гроші се тільки обмана; він зрозумів, що він наймив віддає свою працю капіталістови а сам пропадає в біді; він мігби добре жити, колиб міг та змів спитити той рабунок.

І між ними наймити повстала партія соціал-демократична, котра дорогою політичної боротьби і революції, хече вратувати сучасних рабів з неволі капіталу.

І от насіння засіане. Одно яйшло вже, друге сходить, а третє може зійде о рік пізнійше.

Коли прийде загальна економічна криза а за нею безробітє і голод, тоді усім розвиднить ся в очех, вибухне соціальна революція і на руїнах капіталізму буде повстати червоний прапор соціалізму.

Але в багатьох заходить питання: чи здібні будуть ті соціалісти з „голоду“ попровадити світ дорогою спілки — кооперативу? Чи той вєраційний темний як ніч шуфляр, вроджений алькоголік, аналіфает, або той віручий в долари і приватну власність Американець, чи не пічнуть вони знова по стародавньому повертати на старі шляхи?

Треба припускати, що початково так може бути, але малий протяз часу відмінить людий і духом зробить їх спільчанами.

Але і підчас того перевороту треба вже буде людий готових духом до нового життя. Візьмім хотайби кожного з нас: Як ми безсильні, як легко нас знищити, що матеріально ми залежимо від маючих нас. Нас боять ся капіталісти, але тільки як голодний юрби; вони на нас як на скажених собак приготували багнети і армати.

Та сила не в гніві, а в свідомости. Що зробилиби Сі-пі-лр-ські баци та суперінтенденти, колиб одного красеного дня почувли від своїх робітників: „Ми вас не боїмося і не потребуємо! Ми задоволимо потреби Канади власною спілкою“. — Вони почувлиби ся як кажуть не в своїй шкірі і не гавкнувши ані слова, забралиби ся геть.

Свідомости і духа нового нам треба! Духа спілки! Сего не з книжок наберемось, а з практики, з життя! Поки висилать ся сплячі, що робити тим, що вже проспались?

Починаймо задовольняти потреби Канади самі, спілкою, організуємо підприємства, але з духом новим, з осям гаслом: Долів наємне рабство! Долів приватних „організаторів“! Хай живе соціалістична кооператива! Ми не хочемо йти більше в найми!

Ми не хочемо дати більше ані цента з нашої праці хитрунам-підприємцям!

Ми хочемо повної нагороди за нашу працю! Тому й треба почати організацію кооператив.

Чи майнери соціалісти не моглиб заложити свою власну кооперативну майну? Чи не можна поставити ріжних иньших кооперативних підприємств?

Можемо і то дуже легко. На перешкодї нам тільки тьма і несвідомість. Та треба пробувати. Хто не скочить до води, той не навчить ся плавати.

(Дальше буде.)

Житє Канади

Лісове

Не могучи діждатись жінки своїх дітий в хаті, лісом до міста просити мішок муки. Йде нещаслю, проклинає цілу Канаду, а ще більше загризе шпторником. Довго вона шпторникови на міги, що чоловік на роботі. І вимсей покредитує, але як ли описля вернєсь чоловік, відатись одно другому, „солідкий“ Канаді. Занрази“, чоловік заплаче ся з жінкою, взяв „маншукати роботи, бож тут шукати роботи і можна А чи ліпше тим, що доларів?

Так, тим троха лексобою гроша привезти собі леякі фермерські рвати каміна і справлять коло чого робити. Але чи мази ти який хосен фарма, що ти так гарує платити за ню? Тож і віз з собою пару сот доларів ся еше до того кілсотки, а ні, то лишає А чомуж воно так, що редше так радить? Тому робленах 5 - 10 акрів а да павки і тягнув з недею годує всіх неробів рунів урядників, нача. лісменів і другої такої карках фамерів і робітників річно? А далі куляти на кождім крохрувати, знищити, визмереви стає чимраз до фермерська праця, фаміци або обнижуєсь.

Отже се не а нічим ною в делікатний спос

Я розказав тут ко рів. Ніхто думаю сего вать літ таким фермер плечах.

Степ

Пригланьмоєс тє мери на степах (переряк. Коли подастить ся якось еше жавотїа. Січу худобину, машинерії годі обійтись, бо дробленої фарми. Прихмерови що треба, колишить ся, що пани додати потрібні снаряди той „пан“ не даром за се. Байндер, що по ти платили за його 17 коли не можеш виплатити до 200 доларів му агентови що прийсилають сотки своїх дати та морочать фермю. А коли приходять по гроші. Простіппениця не дуже за та. Тоді агент каже, тенту і ми не можемо геч і записати нам сї і на се годить ся.

Тепер бере ся ввзятостю, працює разом з ним, стане їм лекше жити.

Приходить весна ді його засіяти. Треба тут вже і а паньскі підрастає. Фермер пшениці і погоїв в відцвила і незабаром ховує собі тихеньких куди що дати і що не минула ще й год пни. Тепер фермер Вої його надії розвивє компанія машини. Одна тільки то що би дістати па